

POSTANOWIENIE

Dnia 8 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania I. W.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie

o wysokość emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Spółecznych w dniu 8 grudnia 2022 r.,

skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 3 listopada 2021 r., sygn. akt III AUa 1731/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od I. W. na rzecz Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, wyrokiem z dnia 6 lipca 2021 r. zmienił decyzje Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 lipca 2017 r., Nr ewid: KRW [...] i KRI [...]1 w ten sposób, że:

1. zobowiązał Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji do przeliczenia od 1 października 2017 r. emerytury I. W. z pominięciem art. 15c ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o

zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno - Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin;

2. zobowiązał Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji do przeliczenia od 1 października 2017 r. policyjnej renty inwalidzkiej I. W. z pominięciem art. 22a wyżej wymienionej ustawy;

3. stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji;

4. orzekł o kosztach postępowania.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku, wyrokiem z dnia 3 listopada 2021 r., zmienił zaskarżony przez organ rentowy wyrok Sądu Okręgowego i oddalił odwołania od powyższych decyzji i orzekł o kosztach postępowania za obie instancje.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że brał pod uwagę treść uchwały siedmiu sędziów Sądu Najwyższego III UZP 1/20 i dlatego oceniał, czy w spornym okresie (od 1 lipca 1988 r. do 31 października 1989 r.) skarżący pełnił służbę na rzecz państwa totalitarnego w wyłożonym przez Sąd Najwyższy znaczeniu. Sąd Apelacyjny uznał, że spełnione zostały przesłanki z art. 13b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 723; dalej ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy), bowiem ustalił, że skarżący angażował się w realizację zadań i funkcji państwa totalitarnego, nękał obywateli, organizował i prowadził operacje, które w demokratycznym państwie prawa uznane byłyby za niedopuszczalne, wykonywał czynności operacyjne w kościołach, środowiskach związanych z kościołem, wykonywał kontrole operacyjne konkretnych wskazanych mu przez przełożonych osób.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku skarżący zarzucił naruszenie

przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c., w wyniku czego doszło do obrazy prawa materialnego, tj. art. 13b ust. 1 i art. 22a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy i jego błędnej wykładni, a wskutek czego wadliwego zastosowania i przyjęcia, że ubezpieczony pełnił służbę na rzecz państwa totalitarnego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na jej oczywistą zasadność. Wskazał, że nawet pobieżna analiza uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, pozwala wysnuć trafne wnioski, że na skutek rażącej pomyłki, która polega na oczywiście błędnej analizie akt osobowych ubezpieczonego, ubezpieczonemu przypisano zasługi z okresu służby na posterunku policji, do okresu służby w SB. Ten fatalny w skutkach błąd, legł z kolei u podstaw merytorycznego rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie. Co więcej, dla wykrycia tego oczywistego błędu, nie jest potrzebna wiedza prawnicza. Wystarczy porównanie dat i zestawienie ze sobą okresów od 15 kwietnia 1985 r., do dnia 30 czerwca 1988 r. (służba w Sekcji [...] Komisariatu [...] Milicji Obywatelskiej w B.) oraz okresu od 1 lipca 1988 r. do 31 października 1989 r. (służba w [...] Wydziale Komendy Wojewódzkiej Policji w [...]. - SB). Następnie do tak ustalonego okresu, wystarczy przyporządkować adnotacje w aktach osobowych ubezpieczonego. Analiza całokształtu sprawy w oczywisty sposób wskazuje na to, że podstawą orzekania stała się opinia o ubezpieczonym, która została sporządzona na potrzeby przyjęcia go do służby w [...] Wydziale Komendy Wojewódzkiej Policji. Opinia ta pochodzi z okresu pomiędzy 15 kwietnia 1985 r., a 30 czerwca 1988 r. Obejmuje ona zatem okres służby nieobjęty „ustawą dezubekizacyjną”, albowiem w tym czasie organ emerytalny nie przedstawił żadnego dokumentu, jak i nie dowiódł w inny sposób faktu, aby w okresie od 1 lipca 1988 r. do 31 października 1989 r., I. W. prowadził inwigilację, pozyskiwał tajnych agentów, awansował i otrzymywał nagrody za sumienne pełnienie służby. Całkowicie pominięto przy tym raport z dnia 14 września 1989 r. Z raportu tego wynika wprost, że ubezpieczony nie osiągał w służbie zadowalających wyników. Skutkiem tego błędu jest wydanie merytorycznie wadliwego wyroku. Skoro bowiem ubezpieczony nie był wzorowym funkcjonariuszem Służby Bezpieczeństwa, w okresie służby w SB nie otrzymywał awansów, gratyfikacji, nie nękał innych osób ani nie prowadził szeroko zakrojonej inwigilacji, to nie można przyjąć, że jego

uczestnictwo w Służbie Bezpieczeństwa było służbą na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu 13b ust. 1 i art. 22a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy. Tym samym emerytura i renta ubezpieczonego nie powinny zostać obniżone.

Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniósł o wydanie przez Sąd Najwyższy postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania oraz zasądzenie na swoją rzecz od odwołującego się kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., należy zauważyć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616).

Przypomnieć też należy, że wyłączenie w art. 398³ § 3 k.p.c. z podstaw skargi kasacyjnej zarzutów dotyczących oceny dowodów pozbawia skarżącego możliwości powoływania się na zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny

dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c. Przepis art. 398³ § 3 k.p.c. wprowadzenie wskazuje *expressis verbis* konkretnych przepisów, których naruszenie, w związku z ustalaniem faktów i przeprowadzaniem oceny dowodów, nie może być przedmiotem zarzutów wypełniających drugą podstawę kasacyjną, nie ulega jednak wątpliwości, że obejmuje on art. 233 k.p.c., bowiem właśnie ten przepis określa kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., V CSK 11/06, LEX nr 230204; z dnia 4 stycznia 2007 r., V CSK 364/06, LEX nr 238975; z dnia 5 września 2008 r., II UK 370/07, LEX nr 785533; z dnia 23 września 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 76; z dnia 19 października 2010 r., II PK 96/10, LEX nr 687025; z dnia 24 listopada 2010 r., I UK 128/10, LEX nr 707405 oraz z dnia 24 listopada 2010 r., I PK 107/10, LEX nr 737366). Oznacza to, że spór o ocenę poszczególnych dowodów i ustalenie stanu faktycznego nie może być przenoszony do postępowania przed Sądem Najwyższym, który jest związany - zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. - ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 października 2008 r., IV CSK 228/08, LEX nr 513257).

Skarżący powołuje w podstawach kasacyjnych zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. i wokół niego konstruuje wniosek o oczywistej zasadności skargi. Skoro spór o ocenę poszczególnych dowodów i ustalenie stanu faktycznego nie może być przenoszony do postępowania przed Sądem Najwyższym, który jest związany - zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. - ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 października 2008 r., IV CSK 228/08, LEX nr 513257 oraz w postanowieniach z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, LEX nr 1222170 oraz z dnia 13 lutego 2014 r., I UK 408/13, LEX nr 1646932), to niemożliwe jest przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na okoliczności przedstawione przez skarżącego.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł zgodnie z art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych

(jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

[as]